



a costuma
 del sal es aitals.
 So es assaber
 q̄l senher pot
 far portar lo sal
 a agen. ab quals q̄naus. e ab
 tantas cum se uolra. entoa ..
 ren. naus una uets lan fran
 cament. senes peatge que no
 deu dar en negu loc dela tra ..
 e tots hom q̄ls q̄ sia pot portar
 sal a agen. en nau. E can sera
 al port de moncomy desots los
 pilars d'agen. deula p̄sentar se
 uendre lauol al senhor del sal.
 So es assaber adaq̄l qui plo sen
 hor tendra lo sal. q̄la compre
 si comprare lauol. E si comprar
 nola vol y q̄nt ab ha trobara
 o autx lun uolra dar. pot la
 aq̄l qui apruzda laua estuar
 a agen. o uendre. q̄l que se

e delas canas ab q̄ hom cana
los draps. dont hom uze en
uendent et en comprant. sino
eyo leials q̄n deu estie faghs.



18
i negus hom
o neguna fem
na a agen me
zura doh que
notos leials
ab la q̄l mezu
ras o naques mezurat uedēt
e comp̄nt. lo sentyr i auria.
Lxv. sol' dañ de gatge. ela me
zura seria peçada. ela hura
ab q̄ hom peza. o mezura deu
estie de .xvi. onças. Si negus
hom o neguna femina aua
hura a agen q̄ notos leials. q̄n
uendes nin compres. lo sentyr
i auria. Lxv. sol' dañ de gatge.
ela hura seria peçada. Si marcs

creut p̄ aquel sacrament
que fachs auram ala dicha
uniuſitat lo dia q̄ illh au
ran receubut loſſici del cos
ſelh. eque nulha deſſenſi
os nolsi poſca eſtre meſſa.
Empo ſi p̄ alcu cas ſende
uenia que no pogueſſan
auer trachas las dichas
meſſios dins lo meſſi an
que ſerian de coſſelh. q̄
lo coſſelhs q̄ apres ſeria
eſlegitz eſachs. aq̄ meſſ
ala requeſta daql coſſelh.
o delam q̄un deloz. ſia tē
gutz de traire dela dicha
uniuſitat aquelas meſſi
os ede pagar aquin on ſe
rian degudas.



quest capitols par
la daquels q̄ uen
do cubelotz de uē

se mouia contra el sen-
hor els ciutadas. o entrels ciu-
tadas els balles del senhor: lo
senyor ne deu creure los .xij.
pshomes del cosseih del meiss
loc. o si cosseih noi aua deu
ne creure .xij. pshomes del
meiss loc. q̄ fio de bona renom-
nada. sobre lo: sagranit q̄ auo
q̄ illi autegeran q̄ sia costuma
lo seny o deu creure. e auteriar.
e odeu tener p̄ ferm. p̄ si e per
tots los seus. p̄ tots temps. *pm̄ ep̄m.*



del senyor
a. m. 2.
Davant lo seny ue noelant
ma tia. deu unar p̄me
manet cum seny. que el

4
L
deu jurar p^{re}meram^{te} al consell
d'agen: p^{er} loz ep tota la uniuersitat
dela meilla ciutat. edels homes
denuntio. el consells d'agen deu
jurar ap^{re}s al senescal. p^{er} loz ep
tota la uniuersitat del meill'loc.
Ela forma del segram^{en}t es atals
cum es dighs desobre del segra
ment del senhor. esi lo senescal
uol metre ^{balle} a agen. aql balles deu
jurar al consell. p^{er} loz ep tota la
uniuersitat d'agen. el consells ni
h' home d'agen al balle no deu
far semblant segram^{en}t ni altre
per razo de senhonia.



dre e guardar la ciutat e la uila
dagen auant dicha. els habi-
tants del meill'loc dints e de
foras tant qnt aqila guerra
durara. alas pprias despenfas
del senhor. *Quantum capitulum.*

6



Si entre alcus homes o
femmas dela ciutat. o
dels bores dagen a q
tho de deutes. o de conents.
aquel qui uolra demandar
lo deute. e el conent. deu l'autre
enqre ab testimoni dela meill'
sa ciutat o dels bores dagen.
E si aquel aciu uolra deman-
dar lo p'senta dieghs denant

É p meylla manera es dighs.
de tota t̄ia .o de tota heretat
q̄ p testamēt .o p orde .o plantā
op donatō .o en altra manā
q̄ sia tenguda o moua a feus
daleu ciutada o bozes d'agen.
auenga p enant o daci enient
sia auenguda a cauocē .o acle
re .o a maio dorde .o de religio.
o de tota causa sia ordener .o
exequitor .o autri amministra
dor de testaments .o dorfanhols
sio curators o tutors .o autri
administrador q̄ deuo amini
strar las causas dels morts tē
go .ni amministro p̄ q̄ sia t̄ia o
maios o uinba .o altra posses
sios q̄ sia tenguda a feus daleu
senhor de feus a agen e enfos
aptenements. 26

Home e de femina pres en
adulteri .es atals cottu





No es causa razonable que
negus hom senclaua de
noghs en maio dauitru.
q̄r maiorment es p̄sumptos
q̄ p̄ mal far si enclausēs q̄ no p̄
be. Hi enclament es de razo
q̄ negus intre de dias en la ma
io dauitru q̄nt defendut lo ma.
Ep̄ esquar mants murtes e
mants laionecis. o mants au
tes laghs faghs q̄ sen pouro
ensegur: es tals costuma a agē
sobre atals cas. Soes assaber
q̄ si aleus entadas o bozes da
gen troba home denoghs encla
ensa maio. despois que sei uesi

p quel defendes sa maio q̄ noi
mtes ei intrua sobre son de
fendemēt. q̄nt lo aura defē
dit denant dos ciutadas o
borzes d'agen. o daq̄ enſus: e
li aontia el o hom. o femna cū
de batre o de ferir ſenes auer
re. e ſenes girumēt plagar. ſi
es de dias: lo ſenher dela ma
io ni hom ni femna deſa maio
ni q̄ iſia eſtats nō ſon tengut
a ſenhor. ni a vila. ni a home
nia femna. po ſi de noghs li tro
baua: daquo paſſaria aſſi cū
dighs es deſobre dome ſi hom
lo trobaua encla' de noghs enſa
maio.





Sots euitadas etots boz
 zes dagen pot dezam
 parar sa molher. o son
 fill. o home o femina q̄ tenga
 ena maio ni ala soudada. e
 son home. e son seys. de tot for
 fighs q̄ fighs agues senes que
 despossi q̄ lauria dezemparat.
 el ni as causas no son tengut
 de re al senhor ni ad autru. si
 po nol enparaua. E si hō o fem
 na se clamaua al senhor de mol
 her. o de fil. o de siruent. o de
 siruenta. daleu euitada. o boz
 zes dagen. aquel euitada o boz
 zes no enq̄regut: aquel qui

Douillas que daucias me-
zuras es tractat deso-
bre. parla en aquest ca-
pitol dela mezura. soes assab
dela pia ab que hom pia tra-
a agen q̄ls costuma nes.



La mezura soes la pia
ab q̄ hom pia tra deu
auer de lonc. .xij. pes
que monto .vii. razas comu-
nals. o .vii. razas q̄ monto
.xij. pes comunals. ela dina-
rada dela tra deu auer si es en
.iiij. caues. .xij. pias de cada
part. o si es redonda deu auer
.xlvii. pias en redon. E deu
la tra estre mezurada e piada